Rzeczpospolita utracona. Następstwa nazizmu i komunizmu na ziemiach polskich

***Rzeczpospolita utracona. Następstwa nazizmu i komunizmu na ziemiach polskich*, red. Jerzy Eisler i Konrad Rokicki, Warszawa 2010, 304 s.**

Od dwóch lat w Oddziałowym Biurze Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie realizowany jest program badawczy „Rzeczpospolita utracona”. Jego część naukowa miała na celu dokonanie bilansu najrozmaitszych strat poniesionych przez Polskę i Polaków w następstwie okupacji niemieckiej i radzieckiej oraz czterdziestu pięciu lat rządów komunistycznych w naszym kraju. Chodziło zarówno o opisanie oraz zanalizowanie strat bezpośrednich i nieodwracalnych (przede wszystkim ludzkich, jak i – na ile w ogóle można to w miarę precyzyjnie oszacować – materialnych), jak i tych pośrednich, wynikających głównie z faktu, że powojenna Polska znalazła się w strefie bezwzględnej radzieckiej dominacji, co miało wielorakie, długofalowe, nie tylko polityczno-militarne, ale także ekonomiczne, społeczne i kulturowe konsekwencje. Przedstawione to zostało w 13 tekstach, których autorami są historycy oraz przedstawiciele innych nauk humanistycznych i społecznych: politologii, ekonomii, socjologii, etyki i geografii. Wszystkie one, choć w skromniejszym kształcie, były prezentowane w czasie konferencji naukowej w gmachu dawnej Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego.

SPIS TREŚCI

- Wstęp
- Jerzy Eisler, Konrad Rokicki: *Rzeczpospolita utracona – w jakim sensie?*
- Eugeniusz Cezary Król: *Nazizm i komunizm. Likwidacja polskości – podobieństwa, działania zbieżne i różnice. Spojrzenie na nazizm*
- Andrzej Paczkowski: *Dwa totalitaryzmy: nazizm i komunizm wobec Polski i Polaków. Skutki ich agresji i obecności na ziemiach polskich. Spojrzenie na komunizm*
- Tadeusz Wolsza: *Druga Wielka Emigracja depozytariuszem tradycji dwudziestolecia międzywojennego na obczyźnie w latach 1939–1989*
- Piotr Madajczyk: *Zmiany społeczne w Polsce pod wpływem II wojny światowej*
- Wojciech Materski: *Od Polski „lubelskiej" do PRL: geopolityka, ustrój i partia*
- Rafał Stobiecki: *Świat komunizmu. Między radzieckim oryginałem a jego polską kopią*
- Grzegorz Węcławowicz: *Przemiany struktur społeczno-przestrzennych na ziemiach polskich pod wpływem ideologii nazistowskiej i komunistycznej*
- Hanna Palska: *Ideologia komunistyczna a problem inteligencji*
- Leszek K. Gilejko: *Między dyktaturą a manipulacją. Świat władzy i świat pracy*
- Krzysztof Kiciński: *PRL – system i społeczeństwo*
- Andrzej Szpociński: *Transformacje geografii świata kultury w okresie PRL*
- Sławomir Łodziński: *Wobec polskiego państwa narodowego. Mniejszości narodowe w Polsce w okresie 1945–1989*
- Małgorzata Ptasińska-Wójcik: *Między „Rzeczpospolitą utraconą" a „Rzeczpospolitą na wygnaniu". Polskie ośrodki życia literackiego na emigracji*
- Wykaz skrótów
- Indeks osób